

Štev. 9. Leto 4.

Izhaja dvakrat na mesec.
Naročnina četrletno 12 dinarjev.

Uredništvo in upravlništvo:

Ljubljana, Karla Marksa trg 2 (prej Turjaški
trg), kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.**Svoje pravice bodo uveljavili železničarji le z združeno močjo. Zavedajte se tega, trpini in organizirajte se vsi v USŽ.****Beseda o nalogah članov.**

I.

Naloga in cilj razrednih strokovnih organizacij je, socialni položaj delavstva, predvsem izboljšati delovne in mezne razmere in iz proletarcev, trpečih pod meznim suženstvom kapitala, narediti svobodne in samozavestne ljudi.

Razredne strokovne organizacije se trudijo priboriti delavstvu človeku dostojno eksistenco in osvoboditev dela od vsakega izkoriščanja in zlorabljanja.

Ta cilj se pa da doseči le, ako se današnji kapitalistični način produkcije spremeni in na mesto njega pride po načrtu organizirano, potrebe človeka upoštevajoče kolektivno gospodarstvo. Naloga organizacij je, kakor je iz tega razvidno, težka, raznovrstna in obsežna. Ona ne obsega samo zaštite delavstva pred kapitalistično kršitvijo socialnih zakonov in v zahtevah in borbi za večje mezde in krajši delovni čas, nego tudi izdelavo in borbo za socialnopolitično in delavsko-zaščitno zakonodajo in popolnejši gospodarski in organizacijski družabni red.

Kolikor raznovrstne so naloge naših razrednih organizacij, toliko boljše po načrtu in zavestno mora biti delovanje članov in zaupnikov in popolnoma složno in v soglasju se mora vse to vršiti. Za najmanjši napredek in za veliki uspeh velja predpogoj, da je delavstvo trdno organizirano in da stoje člani zvesto v organizaciji, da na vseh poljih in panogah v organizaciji sodelujejo. Brez trdne organizacije in brez notranje discipline, ki jo rodi brezmejno zaupanje, kakor tudi brez sodelovanja vsakega posameznika, ni misliti na moč organizacije in na njen vpliv. Ako se pa vsak posamezni član zaveda svoje naloge in sodeluje v vsakem vprašanju, tedaj pa je moč in veljava organizacije kolosalna.

Skupno delovanje, takozvana enotna fronta, je za pozdraviti le, če v takem nastopu ni kje kakšnega drugega namena in če se v odločilnem trenutku to ali ono krilo ali celo center enotne fronte ne spozabi, da se tako izrazimo, in ne omahne, nego, pa četudi v nevarnosti pogina, vzdrži na odkazanem mestu.

Če samo mimogrede pogledamo, kaj vse smo si morali priboriti in kakšne napore pretrpeti, nam mora biti tudi jasno, da se brez borbe ne da nič doseči, da nam nekdo tretji, proč od nas stoječi, ne da nič, pa če ga še toliko prosimo. Kapitalizem se zmehta le s silo. In čim večja je moč, tem mehkejši je kapitalizem in obratno.

In vendar vključ vsemu lahko rečemo, da se vse izvršeno delo, vsi napori in vse uspešno delovanje organizacij vse premalo ceni in vse premalo priznava. Borba za vsako malenkost, ki bi se sicer morala samaobsebi delavcu priznati, zahteva danes mnogo napora in požrtvovalnosti. Ne bomo govorili o osemurniku, ki se ga trudijo vzeti in so ga ponekod že uničili, ne o pravilniku o delavskih zaupnikih, ki danes, dasi skrajno pomanjkljiv, več ne velja, nego naj omenimo samo razne intervencije. Že te intervencije zahtevajo celega moža, a vendar jih delavstvo skoraj ne ceni, pa četudi so mu pomagale. Tu treba, da vsak član to glasno svojemu sotrpnu obrazloži in ga tako navduši za organizacijo. S tem se uspehi organizacije razglase in pokažejo v svoji veličini, ki potem one, ki še niso organizirani, pripeljejo v organizirane vrste. Doživ-

Kam vodi naša pot?

Železničar, zavedaj se, da je član delavskega razreda in da je izkoriščen, zna najti pravo pot. Zna, kam mu je iti. Vključ polenom, ki se mu mečejo pod noge, hiti k svojemu cilju.

Sodrugil! Delajte vsi, da se uniči indiferentnost vaših še neorganiziranih sotrpinov, da bo vsak stal v vrsti armade, ki se bori za izboljšanje svojega položaja. Delajmo vsi na to, da bodo naše strokovne organizacije strnjena falanga. Delajmo vsi na to, da izgine iz delavskih vrst prazno govorčenje in obrekovanje, od katerega ima korist le kapitalizem. Ne razdora med nami, nego enotnost v naših nastopih in moč v naših organizacijah. Ker naš boj gre ne samo za zvišanje mezd, nego za dosego večjih pravic delavstva in za naš končni cilj.

Velika železničarska anketa u Beogradu.

Zauzimanjem našeg Saveza održavati će se najkasnije u mjesecu junu ove godine velika železničarska anketa u Beogradu, koja će se bavati slijedećim vrlo važnim pitanjima:

1. Radnički Pravilnik;
2. 8satni radni dan;
3. Osiguranje za bolest i nezgode;
4. Odnos železničara prema Radničkim Komorama i Inspekcijama Rada.

Pored delegata naših podružnica iz cijele zemlje, na anketu će biti pozvani i delegati Ministarstva Saobraćaja, Ministarstva Socijalne Politike, delegati sviju železničarskih organizacija i delegati sviju Radničkih Komora.

Za ovu anketu valja nam se živo i svestrano pripremiti. Pred anketu, a naročito pred Ministarstvo Saobraćaja i svu ostalo javnost, moramo čim vjernije izneti sve što nas boli, sve što smatramo potrebnim da se izmijeni i poboljša, te tako poboljša i stanje železničara i stanje samog saobraćaja. Stoga se pozivaju svi funkcioneri i ovim putem, da šalju Centrali i Oblasnim sekretarijatima sav materijal, za koji se smatra, da treba biti na anketi, u vezi sa istaknutim dnevnim redom, raspravljen.

Spremajmo se!

ljamo pa mesto tega, da neodgovorni elementi in poklicni organizacijski razdirači naše organizacije obrekujejo na ogaben način ter kupičijo vsemogoče laži in izmišljotine. Člani strokovnih organizacij pa ne samo, da energično ne stopijo v bran za svojo organizacijo, skomigajo z rameni, nekateri celo z nasladi poslušajo in se zabavajo, ali pa iščejo celo dlake v jajcu. In mesto, da bi to dlako, ako jo vidijo, vzeli in odstranili, jo še množe z drugimi dlakami, ustvarjenimi od obrekovalcev in razdiračev organizacij.

Ako pa hoče razredna organizacija na zunan nastopati proti kapitalizmu močna in vplivna, mora biti pred vsem na znotraj utrjena, mora se vsi člani z njo čutiti tesno vezane in tako nastopati proti vsakemu, pa bodisi kdorkoli, energično in odločno. Kdor spada k organizaciji

kot član, si mora tudi šteti v dolžnost, da ji služi zvesto in z zavestjo, da strokovna organizacija lahko nastopa uspešno proti kapitalizmu, ako je dobro disciplinirana. Zato si mora vsak član šteti v strogo dolžnost, da brani svojo organizacijo pred vsakimi napadi.

Samozavest in vera v svojo organizacijo mora biti v polni meri in takrat si bo marsikdo premislil, napadati organizacijo, katere član ni in ne more biti. Morebitne napake ne obešati na veliki zvon v zabavo kapitalizmu in sovražnikom organizacij, nego jih razmotrivati v organizacijskem krogu.

Tako treba, da delamo. In če bomo tako delali, bodo uspehi naših organizacij rodili lep sad in delavec, danes smatran kot suženj, bo stal pred delodajalcem kot enakoveren član človeške družbe, kot človek.

Kaj smo zahtevali v Nabavljalni zadrugi?

Ker se med železničarji troši razne vesti, kako so nekateri hoteli nabavljalno zadruzo izrabiti v neke »politično-internacionalne namene«, kar pa so preprečili nacionalni železničarji, prinašamo v naslednjem naše predloge za občni zbor nabavljalne zadruge.

Naši sodrugi so stavili na občnem zboru Nabavljalne zadruge sledeče predloge, ki so jih zvezarji, razen točke 5., odklonili.

1. Ukinitve pooblastila o zadolžitvi zadruge.

Predlagamo, da se ukine od občnega zbora dne 25. 11. 1923 izdano pooblastilo o zadolžitvi zadruge ter se sklene, da se sme zadruza zadolžiti na vsakega člana le za oni znesek, ki odgovarja deležu in dvakratnemu jamstvu, to je za skupni znesek Din 900.—. Zadolžitev, ki presega zgornji znesek, se ima poravnati iz čistih dobičkov preteklih let.

2. Pocenitev živil.

Lansko in letošnje leto je izkazala Nabavljalna zadruga milijonske dobičke ter je prodajala živila po istih cenah kot privatni trgovec, dasi ima velike vozne ugodnosti, zelo nizko obrestovanje posojila in naravnost minimalen riziko pri prodajanju živil na kredit. Zadruga doslej ni vršila svojih dolžnosti, ki izvirajo iz delavsko-zadružnega stališča ter je vršila svoje posle v isti smeri kot privatni kapitalist in ni bila regulator cen za življenske potrebščine, živila in manufakturno blago. Predlagamo občnemu zboru, da sklene, da se v bodoče pri kalkulaciji cen vpoštevata le najnižji dobiček ter prodaja le prvovrstno blago po nizkih konkurenčnih cenah in tako vpliva na splošno znižanje cen na živilskem trgu.

3. Nastavitev osobja in delavni čas v pisarnah in obratu.

Občni zbor skleni, da se zaposli v zadruzi tako v trgovini kot v pisarnah izključno le sinove in hčere zadružnih članov s tem, da imajo prednost, ako odgovarjajo predpisanim pogojem, vedno otroci onih zadružnikov, ki so revnega stanu in nimajo lastnih sredstev.

Za vodstvo pisarniških del, knjigovodstvo itd. naj se nastavi potrebno osobje in naj teh del ne vodijo člani upravnega ali nadzornega odbora, ki imajo vsi že itak svoje službe. Stojimo na stališču osemurnega delavnika, ker je danes brezposelnih nešteto zmognih moči, katerih družine strdajo, medtem ko drugi vrše po dve ali več služb in prejemajo večkratne prejemke.

Iz zadruge naj se odstrani poročene žene, ki so zaposlene v pisarni in se na njih mesto sprejme brezposelne hčere zadružnikov.

Cezurno delo v pisarnah naj se ukine. Novoizvoljeni odbor naj tekom treh mesecev odpove službo vsem onim, ki ne odgovarjajo gornjim zahtevam ter jih nadomesti s sinovi in hčerami zadružnikov, v prvi vrsti onih, ki so najbolj revni in to veljaj tako za trgovino kot za pisarno.

4. Pronorcionelne volitve.

Občni zbor skleni, da se v zadruzi vse volitve izvrše po proporciji in da se vsem članom dostavijo glasovnice na dom po pošti v kuverti, odnosno v »Zadrukarju«, opremljene tako kot letos.

5. Odstranitev alkohola.

Iz zadruge naj se sploh odstrani alkohol.

6. Preskrba s premogom.

Zadruga naj omogoči svojim članom, da si nabavijo premog ali pri železnici ali pa pri Trboveljski družbi s tem, da vsak član prinese račun v zadruzo, ki ga poravnava ali direktno ali pa Trboveljski družbi in njemu odtegne dotični znesek v 3, odnosno v 4 obrokih.

7. Ustanovitev posmrtninskega fonda.

Občni zbor skleni, da se ukine dosedanj sistem posmrtnine ter izpopolni na ta način, da bi se pri smrti zadružnika preostalim svojem izplačalo po 1 Din, kolikor članov ima zadruga. Koncem leta naj zadruga po odbitku na njo po dosedanjem sistemu odpadajočega zneska razdeli ostali znesek na vse člane ter odtegne povodom nakazila povračil.

8. Nagrade, honorarji.

Honorarji funkcionarjem naj se znižajo za 30 odstotkov, nagrade koncem leta pa odobruj redni občni zbor.

9. Odstop celotnega upravnega in nadzornega odbora.

Občni zbor skleni, da polože letos svoje mandate vsi člani upravnega in nadzornega odbora, ter naj se oba odbora v celoti na novo izvolita tako, da bo novi odbor užival zaupanje vseh zadrukarjev.

10. Razširitev zadruge.

Občni zbor skleni pooblastiti novi odbor, da ukrene vse korake, da se v zadruzi uvede razprodajo usnja, lastno čevljarnico in poseben mesni oddelek s prekajevalnico.

Iz tega lahko vsi železničarji izprevidijo, da je bil namen »opozicije« (kakor nas naziva »Jugoslovanski železničar«) v prvem redu postaviti zadrugo, zlasti upravo, na res pravo delavsko stališče ter omogočiti sodelovanje vseh zadrugarjev.

Pred izplačilom drugega dela difference.

Ministrstvo financ je izdalo 9. maja komuniké, v katerem javlja, da je finančni minister podvzel korake za izplačilo druge in tretje tranše monopolskega posojila v skupnem znesku 13 in pol milijona dolarjev. Bančna tvrdka Rothschild v Londonu je izplačala v kritje tega zneska okoli 730 milijonov dinarjev.

Finančni minister je določil, da se s tem zneskom v prvi vrsti izplača druga polovica dolgujoče razlike.

Ujed. savez železničarjev je tem povodom poslal na merodajna mesta

Kadar pa bo potreba, bomo tudi mi jasno spregovorili o namenih in načrtih gotovih gospodov, ki se hočejo igrati »banke, industrijska podjetja, razne upravitelje itd.« ter bomo prepričali, da bi se v te svrhe uporabljali razni od železničarjev zbrani kapitali.

ponovno predstavko, da se pri tem izplačilu razlike zaračuna tudi 20% eksekutivna doklada in stanarina, katere nekatere direktcije povodom izplačila prvega dela razlike niso vzele v poštev.

Enako je sedaj »Ujedinjeni savez« opozoril ministrstvo, da dolguje razliko tudi delavcem od leta 1923. do dneva prevedbe na urne plače in izplačilo 20% doklade onim delavcem, ki vrše službo na sistemiziranih mestih.

Razpust Mariborskega železničarskega podpornega društva.

Na predvečer občnega zbora tega društva je veliki župan mariborske oblasti razpustil društvo ter postavil tričlanski komisariat, ki naj vodi nadaljne posle. V komisariatu so Fišer, Zavadlav in Wurzinger.

O motivih za razpust se razširjajo najrazličnejše in najbolj neverjetne govorice. Na vsak način je s postavitvijo nekakih »upraviteljev« ogroženo društvo že vsled tega, ker sedaj ne postoji nobena podlaga za ubiranje članarin; čim pa bi člani več

mesecev izostali s članarino, je potem ne bi mogli več poravnati in bi tako izgubili svoje pravice. Nujno potrebno je, da se omogoči takojšnje delovanje društva na osnovi veljavnih društvenih pravil. Železničarje obveščamo, da se je v Ljubljani sestala »začasni odbor za varovanje pravic članov mariborskega pogrebne društva«, ki bo podvzel vse korake, da člani na svojih pravicah ne bodo prikrajšani.

Še enkrat o glavni skupščini bolniškega fonda v Beogradu.

V 4. številu »Jugoslovanskega železničarja« se je oglasil nekdo, ki meni, da potrebujemo njegovih nasvetov in eventualno celo njegovega pouka o slovenski slovni in stilistiki.

Naj odgovorim v glavnem le na njegovo »stvarno« ugotovitev o honorarjih zdravnikom in na nekatere druge »ugotovitve«.

Gospod Deržič je »zahteval«, naj plača zdravnike državna prometna ustanova, češ, da vršijo zdravniško službo v železniškem interesu. O tej njegovi trditvi bi mogli debatirati precej na dolgo in široko, dvomim pa, da bi se naposled zedinili glede kakršnegakoli tožadnega rezultata.

Naj mi dovolijo gospodje bistrovideci naslednje vprašanje:

Recimo, da nam uspe uvesti pri bolniški blagajni sistem **svobodne izbire privatnih zdravnikov**; ali menite, da bi v takšnem primeru še veljala trditev g. Deržiča, da vršijo zdravniški v prvi vrsti službo v korist železnice? In mislite morebiti, da bi državna prometna ustanova plačevala honorarje zdravnikom? Kdor veruje, je blažen ... (pikice ...), jaz raje ne reflektiram na takšna blaženstva! In kako si, recimo, g. Deržič predstavlja zdravnike O. U. Z. D.? Kdo jih tam plačuje? Ali ne plačujejo povsod delodajalci polovice prispevkov za bolniške blagajne? Ali vršijo zdravniški po polovici službo v dobesednem in neposrednem interesu delodajalcev?

Gospodje nacionalni železničarji, vi bi radi videli, da bi vršili zdravniški svojo službo v eminentnem in neposrednem interesu delodajalcev! **Mi takšne zdravnike kategorično odklanjamo!** Mi hočemo zdravnike, ki naj vršijo svoje delo v našem interesu, v interesu delavcev in nameščencev!! In kako si predstavljate službo, delo zdravnika, ki dobiva za svoj trud po 250 dinarjev na mesec? Ali vam ni znano, da znaša največji mesečni honorar, ki ga zdravniki naše bol. blagajne prejema, okrog 1000 dinarjev? Kako more zdravnik za takšen beraški honorar vršiti z veseljem svoje delo?

Kdo trpi zavoljo nizkih honorarjev? Kdo bolj: zdravniki ali mi? To nam povejte, potem se bomo o demagogiji drugače pogovorili.

Vemo, da drž. prometna ustanova niti vseh prispevkov ni plačala, zato je ne moremo verjeti, da bi hotela ta ustanova plačevati poleg 50% nega po zakonu obveznega prispevka za bol. fond še zdravnike! To

gg. dobro vedo in vendar »zahtevajo«, naj država plača! Verujte, to je nekoliko težje doseči, nego »pomakniti« kogarkoli iz 7. grupe I. kategorije v 5. grupo taiste kategorije. Vsaj málo težje!

In naposled: Kolikšen bi bil denarni efekt tega poviška v delokrogu naše oblastne uprave?

Okroglo 150.000 Din! Pri osem-milijonskem budžetu se ta vsota bog ve kako znatno ne pozna. Poznala bi se pa prav korenito dobra volja upravnega odbora oblastne uprave humanitarnih fondov v Ljubljani.

O, razumemo se! Prometna ustanova naj bi bila službodajalec, ki bi se mu zdravnik moral absolutno pokoriti. Potem bi morebiti — ljudje še ob smrtni uri sedeli na zavori ... Potem bi bili povsod sami simulanti, čeprav bi se po ugotovitvi »popolnoma zdravi« mrtvi zgrudili!

Častitamo vam, gospodje!

Zdaj nam pa še to razložite:

Kako smo mogli neprihraniti v korist centrali en milijon in pol, ko vendar v isti sapi sami zatrujete, da morate skrbeti, da se ne »naprtijo stroški« za zdravnike bolniški blagajni? Kako smo mogli neprihraniti ta milijon in pol, ko vendar na ves glas (sedaj po volitvah, seveda?) trdite, da je demagogija zahtevati, naj se sprejme predlog, da se naj n. pr. plača hrnarina za vse dneve v mesecu! Demagogija je, če zahtevamo, da plačaja fond **stroške pregleda** (60.— Din) in gospodje takšno demagogijo gladko odklanjajo.

Demagogija je, če zahtevamo, naj fond plača **vožnjo zdravnika na dom pacienta, člana bolniškega fonda!** In čuvarji morale morajo seveda takšno demagogijo pobijati ...

Demagogija je, če zahtevamo, naj se uredba in pravilnik spremeni v korist članstvu.

Mi vemo, da je bila v pravilniku določba, po kateri se delegatom skupščin ni mogla izplačati dostojna dnevnišnica za njihovo življenje v mestih izven njihovega stanovanja in vendar se je našel način, da se je ta glupost o časti odpravila. Delegati naj bi namreč za čast »biti delegat« iz svojih praznih žepov plačevali stroške za večdnevno bivanje v mestih, kjer se vršijo skupščine!

Če se je moglo to spremeniti, ni nemogoče doseči še druge spremembe! In če meni gospod Deržič, da bi se kljub pravilniku in uredbi moralo od prometne ustanove doseči na-

mestitev zdravnikov — zakaj bi se tisti naši več ali manj skromni predlogi v korist članstva ne mogli realizirati?

Glede proračuna in obračuna. Uprava, ki v nekaj letih ni našla možnosti ureditve računov in obračunov, ni posebno — zmožna! To je najmanj, kar moremo reči.

Trditev, da ljubljanska uprava fondov ni sklenila računov, je upravnik g. Vare takoj na skupščini zavrnil. Če je g. poročevalec »J. Z.« sedel na ušesih, mu za dobro lastnost sedenja na ušesih ne moremo zavidati. Le gospod bi se moral tega sedenja zavedati.

Če pa obračuna ni, tedaj je tudi vsak proračun »marec v vodo«. To so naposled vsi gg. na skupščini povdarjali (zaradi govorniških vaj, ali ne?)!

Tudi o umestnosti ali neumestnosti proračuna pri bolniških fondih bi se dalo debatirati. Gospod poročevalec »J. Z.« bi seveda v primeru nepričakovanih obolenj zdravil morebiti samo po »budžetnoj mogućnosti«, ali ne? Zdravil bi najbrže bistro glave, puhle naj bi poginile v tolažbo UJNZB.

In sedaj še to:

Gospod bistroglava pravi, naj bi bili sodrugi dokazali s številkami, da je bil sklep o povišanju članskih prispevkov nameščencev na 2 odstotka nepotreben.

Ta nasvet bi si bil gospod bistroglava mogel mirno vtakniti za svoje uhlje, zakaj dozdeva se mi, da diši ta nasvet močno po demagogiji.

Centralnemu odboru z vsem aparatom vred ni bilo mogoče v tolikih letih poiskati pravih števil! Kar temu odboru ni bilo mogoče, to naj bi bilo mogoče doseči »puhloglavim, sodrugom? Kje naj ti revni sodrugi vzamejo številke? Mislim, da se takšne številke najdejo izključno le v obračunih!!

Za ljubljansko upravo smo vedeli, da imamo preveč denarja; saj smo vrnili en milijon in pol v Beograd?

Ali niste tako trdili pred volitvami, gospodje?

Ali ste se morebiti nekoliko zmotili? Zdi se nam skoraj neverjetno, da bi se mogle takšne bistre glave tako hudo zmotiti.

Če vam moj stil ni bil všeč, ali če vam je bila kakšna pikica odveč, gospod, rad sprejemem še kakšen vaš nasvet in tudi kakšen vaš predlog, samo »staviti ga ne smete, jaz namreč stavim za vsak denar, da velja glede Vašega zmerjanja naših sodrugov s puhloglavci, spodaj naveden G. Ch. Lichtenbergov izrek v prvi vrsti za vas.

Torej poslušajte:

»Wenn ein Buch und ein Kopf zusammenschlagen und es kling hohl, so braucht es nicht allemal am Buche zu liegen ...«

Vidite, kako radi smo ustregli vaši želji po »še nekaj feljtonih«.

O, še mnogokrat bomo pisali feljtone, se boste vsaj naučili česa pametnega.

Saj ste tako hudo bistre glave ... pikice ...

Na naslov oblastne uprave humanitarnih fondov.

Vprašamo oblastno upravo humanitarnih fondov, kaj je naredila z oziroma na zapisnik 21. seje nadzornega odbora priloženo vlogo gospoda Šinkovca iz Zidanega mosta, kateri je očital oblastni upravi v Ljubljani pristranost in razne druge stvari. Dolžnost uprave je, da nudi gospodu Šinkovcu priliko, da dokaže svojo trditev, če pa tega ne bo mogel, je enako dolžnost uprave z gospodom Šinkovcem obračunati. V vednost našim članom pa priobčujemo vlogo tega gospoda, ki se čuti prikrajšanega in od naših sodrugov v upravi bolniškega fonda preganjanega. Gospodu Šinkovcu v vednost povemo, da smo na vseh sejah bolniške blagajne, neoziraje se na desno ali levo gledali, da zadostimo zahtevam vseh članov ter smo sprejeli mnogo sklepov, koristnih za cele kategorije, zlasti za vse delavce; vsi ti sklepi so bili strogo v soglasju z naredbo in pravilnikom, a jih je kljub temu centralni upravni odbor bolniške blagajne v Beogradu razveljavil. Naj bi gospod Šinkovec tedaj protestiral proti centralnemu upravnemu odboru ter nastopil za interese tisočev železničarjev, mesto da je molčal; sedaj pa dviga glas za socialnim čutom samo radi svoje osebe. Seveda protest v prvem slučaju bi moral biti naslovljen na adresu vodilnih gospodov organizacije, katere agilni član je gospod Šinkovec in zato seveda takih protestov od njegove strani ne bomo čuli. Toraj vloge gospoda Šinkovca se glasi:

Udruženje jugosl. narodnih železničarjev.
Centralni odbor

Beograd.

Čast mi je predložiti naslovno prošnjo na Centralno upravo hum. fondov v Beogradu

s prošnjo, da blagovolite zastopati pri upravi hum. fondov moje stališče.

Član udruženja sem od 1. marca 1919 ter sem od takrat vedno v odboru podružnice (3 leta predsednik in ostali čas blagajnik).

Obračam se do Vas tudi radi tega, ker čutim, da mi uprava hum. fondov v Ljubljani nagaja, oz. me prikrajša pri vsaki stvari, katero zaprošam. Jasno je, da na shodih in tudi drugje razkrinkavam pristranost uprave v Ljubljani, katere pač ugodi vsaki želji svojih članov (zvezarjev, nasprotuje pa enakim zahtevam naših članov).

Prošnje članov »Saveza« se miso pošiljale potom pristojne službene ednice, temveč potom politične organizacije »Saveza«; vse so bile takoj ugodno rešene.

Bivši naš član je prosil uradno, potom službene ednice za povrnitev boln. stroškov Din 300.—; uprava hum. fondov v Ljubljani mu je prošnjo odklonila. Isti človek je nato izstopil iz našega udruženja, ter pristopil k »Savezu«. Drugo prošnjo je poslal na »Savez« in prošnja je bila takoj ugodno rešena.

Naši člani čakajo na dovoljenje za zobozdravljenje 1—2 meseca, člani »Saveza« dobijo rešitev v 3—4 dneh.

Jaz sam sem prosil za boljša zdravila dne 12. novembra 1928, a do danes še nimam odgovora, ter moram kupovati zdravila za svoj denar.

Zdravilo in zdravnik-specijalist za notranje bolezni me stane do danes že preko Din 700.—, katere mi uprava skoro gotovo ne bo povrnila.

Ponovno prosim, da izposlujete povrnitev stroškov, ker vem, da bi se dalo vse doseči, če bi imeli gospodje v Ljubljani le malo socialnega čuta, oz. če bi delali nepristransko za bolnike in ne za posamezne koritarje.

Za vse spredaj navedene nepravilnosti obstojajo uradni dokazi, katerih se bol. fond lahko posluži.

4 priloge.

Pozdrav!

Šinkovec, I. r.

blagajnik podružnice UJNZB Zidani most.

Sodrugi železničar, ali si se že včlanil v „Cankarjevo družbo“? Ako se nisi, oglasi se takoj pri svoji podružnici in se včlani. Kajti vsak sodrug železničar mora biti član „Cankarjeve družbe“, to zahteva ponos železničarja-proletarca, čast železničarja-proletarca, njegova zavednost. Pokažimo vsem, koliko nas je, kdo smo in kakšni smo. Živela „Cankarjeva družba“! Sodrugi, zaupniki! Pošljite naslove članov „Cankarjeve družbe“ in obračun direktno na naslov: „Cankarjeva družba“

Palača Delavske zbornice

Ljubljana.

Vijesti sekretarijata Zagreb—Sarajevo—Beograd.

Ne nasjedajte provokaterima.

Kao u svim mutnim vremenima, tako i u ovom šadanjem, koje obiluje nejasnostima i neodređenostima svijju nijansa, izmle se na površinu tipovi, koji u boljim prilikama nikako do izražaja nebi došli. Jedne iznose na površinu događaja, druge sila itd. Nu u pravilu događaja se i to, da jedni moraju da sidju sa površine i da nestanu za trajno, ili pako samo za privremeno, već prema tome, da li su sile, koje ih podržavaju, sile prošlosti ili pak sile budućnosti. U svakom slučaju, i oni koji historički moraju da izginu, i oni koji imaju tek da dodju na pozornicu, nastoje, ili da sa nje ne sidju, ili pak da se prokljuvaju prije reda. Ovo gloženje, ako prelazi granice stvarnih i u društvu faktično postojećih sila, izaziva trzavice, izaziva tzv. pravne prestepe i strada uvijek onaj, koji je slabiji. Mi, kao realni posmatraoci snaga u društvu, znamo, da bi bilo ludo i za sav pokret radničke klase pogibeljno, ako bi počeli svršavati zadatke, koji prelaze stvarne naše snage i koji bi se, obzirom na prilike, prije smatrali provokacijom i prestupom, nego li nečim korisnim. Medjutim, svi ne misle tako.

Pred Prvi Maj o. g. počeli su, neki tamni tipovi, da medju radnicima, pa i medju željezničkim, svršavaju stvari, koje su više ludost, nego li ma šta dobra i korisna. Tako su neki tipovi, kojih radnici nikad nisu vidjeli ni čuli, jednog jutra stali pred radnike zagrebačke radionice, pozvali ih upravo provokaterskim izrazima, da Prvog Maja izadju na ulice i bez obzira na sve demonstriraju, razdijelivši im istovremeno neke opskurne letake, koji su već po svojem izgledu takovi, da bi se radnika, kod kojeg bi se našli, moglo utamničiti na 5 godina, a da nikad neće znati za koga i zašto? A tek da su radnici poslušali te mračnjake! Zar nebi tu stradali možda i životom! A za čije babe zdravlje? Zar samo zato, da se ono nekoliko fanatika i mračnjaka može pred svojim gosama pokazati, kako su svršili »svoj« posao! Posljedice toga mračnjaštva odmah su se osjetile. U ponedjeljak dne 29. aprila, u vrijeme kad je rad u radionici bio u najvećem toku, iznenada banula je u nju brojna policija i izvršila pretragu svakoga pojedinog radnika. Na sreću, radnici ove radionice su svjesni i nisu skloni, da nasjedaju nepoznatim tipovima, pa je tako i cijela pretraga prošla bez većih posljedica.

Za vrijeme, pa i poslije te policijske pretrage, najveći dio radnika ove radionice, osjetio se je duboko povrijeđen u svojem radničkom ponosu. Bili smo već na razne načine šikanirani i unižavani, ali toliko uniženi, da nas policija na radu i sve do jednoga pretresa, nismo još bili. A najmučnija jest činjenica, da smo prema unižavanjima ove vrste skoro nemoćni. Za tu nemoćnost pobrinuli su se razni provokateri, koji, evo, još uvijek ne prestaju vršiti medju nama i davati povoda ovakvim napadajima na nas.

Zadatak je svijju naših funkcionera, a naročito u zagrebačkoj radionici, da čim življe i požrtvovnije rade na dikanju radničke svijesti i snage naše organizacije, jer su to preduslovi, da se provokacije i provokateri ma koje vrste za uvijek uguše. Našim radom moramo razuvjeriti radnike, da im samo slozan i realan, kroz jedinstvenu organizaciju vršen rad može donijeti koristi, a nikako onakav, kakav vrše ti tamni tipovi, koji, tko zna, nisu li pritajeno i u kakvoj drugoj službi.

Stoga drugovi, ne nasjedajte provokaterima!

S. P.

Konačišta vlakopravnog osoblja.

Jedno od početka tugaljivo i još uvijek neriješeno pitanje su konačišta za vlakopravno osoblje. Od prvoga dana se to pitanje ne posmatra sa jednog višeg — higijenskog i kulturnog — stanovišta, već sa stanovišta imajućih ili neimajućih kredita, uslijed čega je i pravilno ure-

djenje konačišta izostalo. Otuda vlakopravno osoblje, naročito ono Direkcije Zagreb, jadikuje već 10 godina nad neuredjenim konačištima i traži, da ih se jednom već uredi i dotjera.

Mora se priznati, da se je na tom polju pokazalo izvjesne volje i urađeno je nešto, ali to još uvijek ne znači i uredjenje konačišta. Definitivno još uvijek nije ništa učinjeno, jer iza svakog popravka konačišta se opet zanemaruju i poprimaju svoj nezdravi i nekulturni izgled. Medjutim, vlakopravno osoblje želi i traži, da se uredjenju konačišta posveti jedna stalna briga i da održavanje njihovo postane jedan sistem, kojeg se nikako više i neće napuštati. Isto tako, kao što se mora mazati lokomotivu, kao što se mora čistiti i rediti prugu, isto tako mora se rediti i konačišta, i to uvijek na bolje.

Zadnju predstavku po pitanju kasarni uputila je vlakopravna Sekcija u Zagrebu nadležnoj Direkciji dne 13. marta o. g. Na istu stigao je od Direkcije slijedeći odgovor:

»U riješenju Vaše predstavke od 13. marta o. g. saopćujemo, da će se pitanje konačišta u Splitu uzeti u raspravu, kada bude gotova nova zgrada u Smodlakinoj ulici.

Inventar kao peći i drugo za uredjenje konačišta vlakopravnog osoblja naručen je i dijelomično već isporučen.

Potrebna posteljina kao jastučnice, plahte i slamnjače nalaze se u radu, te će se u skoro vreme dostaviti stanicama, gdje se nalaze konačišta.

Obzirom na to, da konačište u Kninu ne odgovara odnosno da je premaleno, to će se povesti pregovori u cilju najma odgovarajućih prostorija u gradu.

U pogledu nedostataka u konačištu stanice Brod i Beograd, izvolite se izravno obratiti na nadležne Direkcije.

Za očekivati je, da sve to ne bude samo odgovor na papiru, već da se takva briga za konačišta vlastitom inicijativom neprestano vodi. Ne samo u časovima molba i intervencija, već stalno, jer se jastuci, plahte i slamnjače istroše za kratko vrijeme, pa ako ih se ne popravi, to opet nastaje nered i smrad.

Što se tiče upute, da se mi obratimo na Direkcije u Beogradu i Subotici radi uredjenja tamošnjih kasarni, u koje dolazi osoblje Direkcije Zagreb, tu moramo odlučno odgovoriti, da je to bila neodoljna dužnost Direkcije u Zagrebu, jer radi se o zaštiti njezinog osoblja, za koju zaštitu je ona prva zvana da se brine. U tome smjeru učinjen je i odgovor Direkciji.

Neurednosti bolesničkog Fonda u Zagrebu.

Bolesnički Fond u Zagrebu nikako nemože da svoje poslovanje dovede u sklad sa potrebama svojih članova: skoro svakidnevno izbijaju žalbe na njegovo poslovanje. U jednom mjestu ne rade liječnici kako treba, u drugome liječnika nikako i nema, a u Centrali u Zagrebu kao da spavaju i uopće se ne brinu, da ona potpora, koju članovi primaju s naslova bolesti ili porodjaja, bude na vreme doznačena. Opet počinje prolaziti po više mjeseci, dok članovi dodju do svojih potpora, ma da bi im iste morale biti isplaćene u najkraćem roku. Uslijed toga nehaja bolesničkog Fonda opet se gomilaju naše predstavke i molbe, kojima urgiramo za čim skoriju isplatu. Tako smo samo u mjesecu aprilu o. g. podnijeli predstavke u 4 slučaja.

Mi i ovim putem pozivamo tu gospodu iz Bolesničkog Fonda, da ne spavaju i da ne zagorčavaju i inako težak život željezničara. Bolesnički Fond je samo zato tu, da bijedu željezničara ublažuje i da im bude od pomoći, i te funkcije mora Fond u tančine izvršivati. Ako vi to nećete, ili za to nema sposobnosti, e onda se uklonite i dajte mjesto drugima, koji će to htjeti!

Skupštine, sastanci i dopisi.

Pavlovac-Dražica.

U ponedjeljak, dne 1. aprila održali smo ovdje dobro posječenu skupštinu, na koju je došao ljep broj drugova iz mjesta i obližnjih stanica. Skupštinu je otvorio i predsjedao joj drug Dejanović, a po predlozima za Kongres govorio je drug Horvat. Za delegata na Kongres izabran je jednoglasno drug Vujić.

Pod razno iznešene su žalbe na postupak sa radnicima sa pruge Grubišno-Polje—Pavlovac-Dražica. Tu se radnike uposljuje po volji predradnika i na osnovu rodbinskih veza, a ostali moraju gledati kroz prste. Plaće se isplaćuju radnicima sa 14 dana zakašnjenja, što im uzrokuje velikih neprilika, jer trgovci neće da čekaju toliko vremena na dugove. Rad radnika vrlo je otežan, tako se u IX. srezu sili radnike da mijenjaju po 6 pračova dnevno, dočim u V. srezu osnovica jest 5 pračova kod istih uslova rada. Nadalje se radnike sili da dolaze na rad prije vremena, da nose alat itd., a da im se zato ništa ne plaća. Jednom riječi, radnici ovdje mnogo pate. Izražena je jednodušna želja, da se poduzmu koraci u zaštitu radnika, a radnicima je preporučeno, da se složno kao jedan organiziraju u redove Saveza, jer će samo tako biti kadri, da se od nevolja odbrane.

H. D.

Osnivanje željezničarske organizacije u Ljubiji.

Obrazovana Podružnica U. S. Ž. J.

Poslije više od desetgodišnjeg lutanja po raznim organizacijama, konačno su željezničari rudarskog preduzeća u Ljubiji odlučili da se organizuju u Ujedinjenom Savezu Željezničara Jugoslavije. U tu svrhu oni su 21. aprila sazvali skupštinu, kojoj je prisustvovao i oblasni sekretar Saveza, drug Tomo Zima iz Sarajeva.

Skupštinu, koja je bila dobro posječena, otvorio je drug Obrad Marković, koji je prisutnim prikazao težak položaj industrijskih željezničara i ukazao na značaj ove skupštine. Zatim je o značaju i potrebi organizacije govorio drug T. Zima, koji je prisutnim objasnio zašto je potrebno, da se industrijski željezničari organizuju u zajedničkoj organizaciji sa ostalim željezničarima. Poslije govora druga Zime, pročitao je drug Rajh pravila Saveza, koja su od skupštine jednoglasno prihvaćena, a zatim se prešlo na izbor podružničkog odbora, u koji su izabrani slijedeći drugovi: Predsjednik Obrad Marković, potpredsjednik Franjo Culjat, tajnik Jakob Rajh, blagajnik Vladimir Tihostup; članovi odbora Muhio Zukić, Karlo Klemenčić i Okan Bektašević. Nadzorni odbor: Predsjednik Trifun Bogdanović; članovi Simo Ljubonić i Jovo Marinković.

Poslije izbora odbora drug Marković je pozvao sve prisutne da svim silama porade na podizanju i jačanju svoje stručne organizacije, pa je zatim zaključio ovu uspjelu skupštinu.

Drugovima u Ljubiji želimo mnogo uspjeha u njihovom radu.

Sisak.

20. aprila održali smo u Radničkom Domu dobro posječenu sastanak članova, na kojem je drug Solanović podnio opširan izvještaj o radu našeg Kongresa. Za svaku točku dnevnog reda Kongresa dao je opširno pojašnjenje, kako je raspravljena i kakovi su zaključci po njoj donijeti.

Ovaj izvještaj primljen je od svijju prisutnih sa zadovoljstvom do znanja. Članovi su naročito zadovoljni, što je cijeli Kongres prošao u stvarnome radu i što je na njem vladala najpunija jednodušnost svijju. U toj jednodušnosti je najbolja garancija, da će nam i budući rad donositi koristi.

Iza toga govorio je drug Išek, sekcijiski radnik. Očrtao je težak položaj sekcijiskih radnika, koji mora da rade vrlo teško, a da se o njihovim pravima ne vodi računa. Tako su nam oduzeli godišnji dopusti od kad smo spašili pod zagrebačku Direkciju, ma da na dopuste godišnje imademo zagarantirano pravo. Predlaže, da se Savez zauzme, da sekcijiski radnici dodju do svojih prava na plaćeni godišnji odmor, što sastanak jednoglasno prihvaća.

Time je dnevni red sastanka bio iscrpljen i svi učesnici su se u redu razišli.

Zagreb kol. Sava.

U petak, dne 3. maja održali smo dosta dobro posječenu skupštinu članova u prostoriji gostione »Zlatnom parovozu«. Skupštinu je predsjedao drug Požun, a po dnevnom redu govorili su drugovi Stanko iz Ljubljane i Pongračić iz Zagreba. Drug Stanko se je zadržao u glavnom na izvještaju sa Kongresa i tumačenju kongresnih zaključaka, a drug Pongračić je govorio o značaju i vrijednosti organizacije.

Oba govornika bila su pažljivo saslušana i iz njihovih razlaganja svakod prisutnih stekao je duboko uvjerenje, da nam je organizacija zaista potrebna kao nasušni

kruh i da bi nam bez organizacije, a naročito bez našeg Saveza, stanje bilo još gore. Stoga je jednodušno zaključeno, da će svi drugovi živo i svestrano raditi, da organizaciju još više ojačaju.

Pri koncu je izabran novi odbor mjesne organizacije, u koji su jednoglasno ušli: drug Uštar kao predsjednik, Požun kao tajnik, Podkuboušek kao blagajnik i Ribić i Serezin kao odbornici. Članovi, a i ostali željezničari očekuju, da će novi odbor svoje dužnosti u redu i sa uspjehom svršavati.

Split.

Pred nekoliko mjeseci pripremanu skupštinu održali smo konačno u nedelju, dne 5. maja o. g. u kino »Eden«. Bila je ljepo posječena od drugova iz Splita i bližnjih stanica. Skupština bila bi još bolje posječena, da nije bilo raznih neprilika i zakašnjenja jednog vlaka za punih 2 sata. Pa ipak, mi smo sa posjetom skupštine zadovoljni.

Skupštini je predsjedao drug Pešo. Najprije je podnesen izvještaj dosadašnje uprave, te blagajnika i nadzornog odbora, koji je u cjelosti primljen do znanja. Posle toga izvršen je izbor novog odbora podružnice. Svršivši svoj zadatak obilgatne godišnje skupštine, prešlo se odmah na dalnju raspravu po dnevnom redu: položaj željezničara u vezi sa jur održanim Kongresom Saveza. Po toj točki govorio je opširno drug Stanko Jurij, centralni tajnik našeg Saveza iz Ljubljane, kojeg su svi prisutni toplo pozdravili.

Izručivši najprije drugovima pozdrave Centrale Saveza i drugova Slovenaca, prešao je drug Stanko na opširno razlaganje položaja željezničara i kongresnih zaključaka. Naročito se je zadržao na pojašnjenju radničkog Pravilnika, prilika u bolesničkom Fondu, te na predlozima Saveza za izmjenu Zakona o saobraćajnom osoblju, Pravilnika o sporednim primadležnostima, službenom odijelu itd. Iznjevši tako sve predloge, koje Savez ističe po svim pitanjima službovnih odnosa, a prihvaćenjem, kojih bi se položaj željezničara u veliko poboljšao, naglasio je pri koncu, da su sve to samo dobre želje, koje će ostati na papiru, ako se željezničari za ostvarenje istih neće založiti. To zalaganje najbolje se vrši medjusobnom slogom i kroz organizaciju. U snazi naše organizacije je najbolje mjerilo, da li ćemo u našim zahtjevima uspeti više ili manje: sa više snage više ćemo postići, i obrnuto, bez organizacije i bez snage ništa mećemo postići. Treba nastojati, da najmanje vsaki drugi željezničar bude organizovan i vjeran saradnik u našem radu, pa kad to postignemo, pobjeda će sigurno biti naša.

Ova izlaganja druga Stanka bila su popraćena najvećom pažnjom od svijju prisutnih. Posle njegovog općenito odobranog referata razvila se je diskusija, u kojoj je sudjelovalo više drugova, a u kojoj su iznešene mnoge teškoće i nepravde, koje dalmatinski željezničari trpe. Iznešene su žalbe na neizdržljiv turnus od po 24 sata službe i 12 sati slobodno, istaknut je zahtjev, da se kilometraža za brdske pruge isplaćuje za 50 posto više, da se turnus za vlakopratioce uredi na bazi 8satnog radnog dana, da se skretničarskom osoblju u Splitu odredi turnus od 12 sati službe i 24 slobodno, da se radnike iz Kastela i Labina, da ne moraju po 6 i više kilometara hodati po ljejkove, povrti u liječnički rajon Split itd. Po svim tim pitanjima izvršena su odmah savjetovanja, kako da ih se popravi i uredi, pa će se po nekim lično i pismeno intervenisati kod Direkcije.

Skupštinu je posle 2 sata trajanja zaključio drug Pešo, zahvalivši svima na iskazanoj požrtvovnosti i pozvavši sve, da i dalje živo saraduju na organizaciji, jer se tim putem u obrani naših prava najviše postići može. Skupština se je u miru i redu razišla.

Šibenik.

Retke su željezničarske skupštine, koje budu tako dobro posječene, počimaju i svršavaju sa toliko ozbiljnosti i dobre volje, kao što je to bio slučaj sa našom skupštinom od 6. maja o. g. Svi od službe slobodni željezničari iz Šibenika i velik broj drugova iz bližih i daljih stanica došao je, da izvrši svoju dužnost: da svojim prisustvom i svojom ličnom saradnjom pripomognu u teškome radu na popravci moralnog i materijalnog položaja svima željezničarima.

Skupštinu je otvorio i predsjedao joj drug Oswald. Izvještaj o dosadašnjem radu podnio je drug Krunić. Iz njegovog razlaganja ljepo se je vidjelo, sa koliko mara i ljubavi su drugovi svršavali zadatke oko podizanja organizacije i koliko su se trudili, da tim radom postignu i neka poboljšanja. Velika požrtvovnost drugova odbornika pokazala je i vidne koristi, pa je stoga i izvještaj skupština sa odobravanjem primila do znanja. Prišlo se odmah izboru novog odbora, pa su u predsjedništvo izabrani jednoglasno: drug Krunić kao predsjednik, drug Zrncević kao potpredsjednik i drug Oswald kao tajnik.

Posle svršenog redovnog rada dana je riječ drugu Stanku iz Ljubljane, koji je u duljem govoru stvarno i temeljito orisao položaj željezničara, iznjoe je opširan program našeg Saveza, postavljen na Kongresu u svrhu planskoga rada oko poboljšanja tog položaja, iznjoe razne naše predloge, kojima nije samo cilj, da se položaj osoblja poboljšava, već uporedo i položaj samog saobraćaja. Mi smo si potpuno svjesni, da uz brigu za željezničare moramo voditi brigu i za željeznice, jer jedno je sa drugim povezano, moramo ali naglasiti, da je u velikom interesu boljeg saobraćaja, da položaj željezničara bude predhodno uredjen i postavljen na bolje osnove. Razumije se,

svega toga neće biti niti će se naš položaj mijenjati na bolje, ako se mi sami zato živo nećemo zalagati. To zalaganje vršimo kroz našu organizaciju, koju moramo i nadalje podizati i jačati, jer se samo sa moćnom organizacijom uspjesi postići mogu.

Ova razlaganja druga Stanka bila su od sviju prisutnih sa burnim pljeskom pozdravljena. Po svršetku njegovog govora razvila se kraća diskusija, u kojoj su iznesene razne lokalne tegobe. Tako je iznjeta žalba na dugi radni dan vlakopratajnog osoblja, koje radi službu neprekidno 24 sata, pa čuvari pruga, koji rade 24—12, a pogotovo su ogorčeni pružni radnici, koje se, ako vlak, sa kojim dolaze na rad, kasni par minuta, šalje kući i ne prima uopće na rad. Po svim tim pitanjima izvršiti će se intervencije kod Direkcije, nu mora se napomenuti, da bi ih se i lokalno moglo urediti, kad bi zato bilo dobre volje kod nadležnih.

Skupština je zaključena nakon puna 2 sata trajanja, sa koje smo svi otišli zadovoljni i sa uvjerenjem, da smo svršili jednu za sve našu dobru stvar. Uvjereni smo isto, da ćemo naše zadatke i u budućnosti izvršavati sa istim marom, a time najbolje služiti zadatku: da podignemo željezničare iz današnjeg teškog položaja na visinu obavezanih i slobodnih ljudi!

Osijek.

Iz poznatih Vam razloga, mi još uvijek nismo uspjeli pokrenuti se sa mrtve točke. Opća nesvijest i žuto-ključnaška hidra još uvijek teško pritišću ovdješnje željezničare. Svakom onaj, tko se javno ograđuje od žutih, izvršava se opasnost, da bude izbačen sa rada ili pako najbezobzirnije šikaniran. Medjutim, u zadnje vrijeme počinje i žutima tikva pucati. Bivši partizanski svemogućnici gube silu, da svoju okolinu drže u strahu i pokornosti. Od kada se za žute nasmije više nasilno ustezati članarina, otpao je od njih velik broj prisiljenih članova, a otpada i dalje. Tu se najbolje vidi, kako je to bila zgrada sile, a ne svijesti.

Novo nastalo stanje i ugušenje partizanstva mnogo će uticati na naše podizanje. Ono neće ići odmah, ali će svakako ići sa daleko više izgleda na uspjeh, nego li je do sada. Svi ovdjašnji željezničari, imenovano kao i radničko osoblje, živi u velikoj bijedi. Pored malih plaća, Osijek je skupa varoš, pa nas i skupocina teško pogadja. Narocito su skupi stanovi i razna dućanska roba. Postupak sa osobljem je općenito grub i osoblje mnogo strada od velikih globa i inih šikanacija. Svi su, dakle, preduslovi za jednu i jedinstvenu organizaciju, koja bi se brinula za nas i nastojala nam poboljšati život. Kao što rekoh, mi živo radimo na tome i nadamo se, da ćemo imati uspjeha.

K. Ž. R.

Jedan uspjeh.

Radnik Matko Jakelić, sada uposlen kod ložionice Split, već 3 godine kukao je za nekoliko desetaka nadnica, koje je zaradio još god. 1926., a koje mu krivicom bivšeg šefa u Perković-Slivnu nisu bile isplaćene. Sve žalbe i jadikovke, koje je podnosio na sve strane, nisu mu pomogle, dok konačno nije sam Savez za tu stvar se zauzeo i ishodio slijedeću odluku Direkcije u Zagrebu:

»Na Vašu zamolbu od 21. decembra 1928. izvještavamo Vas, da smo dali naredjenje našoj ložionici Split, da isplati radniku Matu Jakeliću nadnice, koje je zaradio u 1926. god. a koje mu nisu bile isplaćene krivicom bivšeg šefa stanice Perković-Slivno, Matijeveća.«

Tako je drug Jakelić konačno došao do svojih krvavo zaradenih para, koje bi, da nije bilo zauzimanja organizacije, bog zna kud se isparile.

Jedan nepotpun uspjeh.

Drugu Stevanu Sinobadu, radniku u ložionici Knin, bila je snižena nadnica sa 40 na 32 dinara dnevno. Molio je i zaklinjao, da mu se to ne čini, jer je stariji radnik i familijaran, ali od nikud razumijevanja nit pomoći. Konačno obraća se na organizaciju i ona podnosi Direkciji na taj postupak žalbu sa zahtjevom, da mu se prijašnja nadnica vrati.

Svojom odlukom br. 15232-9 1929. od 5. aprila Direkcija je izvjestila, da mu nadnicu ne može povratiti na Din 40.—, kao što je imao, ali da mu je odobrena nadnica od Din 36.— i to od 1. augusta 1928.

Dakle, uspjeh je polovičan: mjesto povišenja od Din 8.—, uslijedilo je povišenje nadnice od Din 4.—, što znači, obzirom na današnje prilike, veliki uspjeh. I taj je bilo moguće postići samo kroz organizaciju, do čim bez organizacije nebi bilo ničesa.

Jadi dalmatinskih željezničara.

Mnogi i veliki su jadi naših dalmatinskih drugova. Neki pružni stražar vršio je dugi niz godina savjesno i uredno svoju stražarsku službu, kad li ga god. 1928. zadesi nevolja za nevoljom. Satrt dugom i neprekidnom 24satnom službom, propustio je da dočeka jedan vlak: kasnije je »pogrešio«, jer je pošao da gasi go-

ruće podvale i tako spasi ugroženu željezničku imovinu i sigurnost saobraćaja: konačni smrtni greh počinio je, jer je bez dozvole pošao da sa pruge odstrani jedan vagonski krov, koji je spao i ugrozio i samu prugu. Posljedica tih »teških« krivica bila je, da je smenjen sa stražarske službe i — da bude pravdi udovoljeno — sbačen iz službenog stan. Što je tim postupkom zapao u težak i bezizlazan položaj i što nevino trpi, nitko mu nije uvažio, pa ni to ne, što je punih 14 godina bio intaktan i nekažnjen službenik.

Općenito je poznato, da su dalmatinski krajevi u glavnom pasivni krajevi, a naročito u onim dijelovima, kojima prolazi pruga i u kojima žive željezničari. Svakako je naš život ovdje mnogo teži, nego li naših drugova u drugim — aktivnijim — krajevima. Trebalo bi bezuvjetno utvrditi vrijeme, kroz koje će pojedini službenik ovdje boraviti, a ne da bude u tim krajevima vječno, u koliko to sam ne želi. Nakon izvjesnog vremena, recimo dvije godine, moralo bi svakome službeniku biti garantovano premještenje u aktivne krajeve, jer inače, za svakoga od nas, Dalmacija, ma da je tako divna i romantična, znači Sibirija, a pogotovo je to za one naše drugove, koji su se ovdje već sasama iscrpjeli, a ne da je im se mogućnost, da odayle odu. Treba da nam se da to, ili pak da nam se povisi plate za najmanje 25%, jer upravo toliko iznosi razlika u cijenama istih potrebština u aktivnim krajevima. Ovo posljednje, moramo napomenuti, već su uživali u izvjesnoj mjeri dalmatinski željezničari i to onda, kad je željeznica bila pod upravom tudjina.

Činovnik Habijanec Miroslav otpušten je odlukom drugo-stepenog disciplinskog suda, radi sudara vozova 874 i 801. Već je uspio dokazati svoju potpunu nevinost, kad li ga iznenadno zadesi zla kob otpusta. Pa i pored toga on nije nesreći kriv.

Bilo bi u redu, da se Habijanec primi natrag u službu. To traži potreba ispravljenja nanešene mu nepravde, a i činjenica, da je već stariji službenik, oženjen i familijaran. Isto tako, kao što se je povratilo u službu i sve ostale iz toga slučaja, valjalo bi postupiti i prema njemu.

Sa radnicima, naročito sekcij-skim, postupa se na našim prugama preko važećih propisa. Bilo je slučajeva i fizičkog zlostavljanja, dočim psovka matere, oca, nazivanje radnika prostačkim i životinjskim imenima, skoro je svakodnevna pojava. Izmjenom Zakona i donošenjem radničkog Pravilnika trebalo bi naročito oštre kazne predviđeti za sve one pretpostavljene, koji bi takav postupak sa radnicima vršili, a trebalo bi kazniti i onog službenika i radnika, koji sličnu uvredu nebi odmah nadležnoj Direkciji prijavio.

Šefu stanice Knin valjalo bi zabraniti, da skretničare, popisače kola i tranzitere, nakon mučne 24 satne službe, tjera još po 6 sati na rad u stanici. Ako se redovnim radom ne mogu sve potrebe udovoljiti, neka se uzme u službu novih radnih sila, a ne da se na ovaj način muči i onako već izmučene službenike. Neka se ne zaboravi, da ovaj postupak može imati nedoglednih posljedica, jer ako i tko, željezničar treba da je radu svjež i sabran.

Da bi turnusi vlakopratajnog osoblja stanica Split, Šibenik i Gračac bili u skladu sa interesima službe i potrebama osoblja, bezuvjetno je potrebno, da se isti izrađuju u sporazumu i dogovorno sa osobljem. Ako se to još nije učinilo, neka se učini, jer još nije kasno.

Dopisi.

Maribor III. gl. kol. Podružnica III. (SZJ) je održala svoj redni obćni zbor dne 21. marca 1929. na katerem su poročali so-drugi predsjednik, tajnik, blagajnik i revizorji o delovanju podružnice od zadnjega

rednega obćnega zbora, nakar se je izglasovala saglasno razrešnica dotedanjemu odboru. Izčrpo poročilo o delovanju saveza je podal v poldrugournem referatu centralni tajnik s. Stanko, v katerem je povdarjal, da bi bilo delovanje saveza lažje in z večjimi uspehi, ako bi se željezničari zavedali v istem številu, kakor na primer v Avstriji, da je edino savez strokovna organizacija željezničarjev, ki se bori za njihove pravice. Predsednik obćnega zbora, s. Smazek, se je centr. tajniku s. Stanku zahvalil v imenu zborovalcev za njegova izvajanja ter apeliral na navzoče, da naj bo vsak član agitator in organizator za savez, ker to pač ne zadostuje, da plača članarino, potem pa si misli ali celo pravi, bodoče že drugi naredili. Ne, to je napačno, organizacija so člani in ker pravimo, organizacija naj dela, si sami ukazujemo delati. Nato se je izvolil novi odbor, ki se je na svoji prvi seji dne 12. aprila sledeče konstituiral: Predsednik: s. Lorger Simon, I. namestnik s. Smasek Franc, II. namestnik s. Kopic Franc, tajnik s. Frangeš Hinko, namestnik Korošec Alojzij, blagajnik s. Pilaj Matevž, namestnik Pogelšek Ivan; kontrola: ss. Bučar Alojzij in Marinič Andrej. Odborniki: ss. Bahun, Zagoršek, Weber, Stermšek, Pintar, Grušovnik, Cvenk, Dečman in Vodelšek. Apelira se tem potom na vse funkcionarje podružnice, kakor tudi na odbornike, da intenzivno podpirajo s. predsednika pri delovanju ter ga obveščajo o lokalnih dogodkih, ker sam — kot vpokojenec — ne prihaja redno na kolodvor.

Čajmo — čajmo!

Dnevno časopisje poroča o »čiščenju v upravi Južne Srbije«, kjer je že dosedaj obtoženih po zakonu o korupciji 739 uradnikov; pričakuje pa se, da bo samo v območju skopeljskega apelacijskega sodišča treba izvesti preiskavo proti približno 4000 osebam, za kar bo potreba nastaviti še 10 preiskovalnih sodnikov.

Tudi ljubljanska direkcija nastopa...

Neki željezničar je dobil te dni obtožnico, da je zagrešil prestopok po čl. 77 in 149 točka 3 zakona, ker je pri svoji skupini med delom in v odmorih propagiral prvotno komunistično stranko (vprašamo direk-cijo, kdaj je bila ta razpuščena in koliko časa se po zakonu za take »pregreške« od-govarja glej čl. 181), ko pa je bila ta raz-puščena, ob času volitev prigovarjal pod-rejene delavce k glasovanju za gotovo po-litično stranko. Pravijo, da je ta obtožnica prva, da pa bo sedaj direkcija zbrala ma-terijal o vseh onih uradnikih in načelnikih, ki so enako »prigovarjali« za listo radikal-ne, demokratske in klerikalne stranke in jih poslala pred »disciplinski sud«. Baje bo izvedenih tako par sto disciplinskih pre-iskav. Začelo se bo baje z onim uradnikom, ki je svoječasno v I. nadstropju ljubljanske željezniške direkcije med službo raznesel po pisarnah pristopne izjave za radikalno stranko in jih nato zopet pobral; druga preiskava bo proti onemu gospodu urad-niku, ki je v Ljubljani v službeni pisarni od podrejenih uslužbenecv pobiral podpise za listo iste stranke pri volitvah za ljubljansko obćino, nadalje bodo obtoženi oni, ki so nadzirali lepljenje »Borkovih letakov« po postaji itd.

Dela ljubljanske direkcije ne bo pri-manjkovalo, mi pa jo zagotavljamo, ako bo proti vsem tako rigorozna, kakor hoče biti proti ubogemu zvaničniku, da bo lahko disciplinirala polovico željezničarjev.

Napisali smo te vrstice zato, da opo-zorimo vodstvo ljubljanske direkcije na njeno dolžnost, to je: Z enako mero vsem deliti in vse soditi!

Maribor I. Delavski zaupniki so odpo-slali sledečo vlogo: Ministarstvu Saobraćaja v Beogradu. Delavstvo delavnice državnih železnic Maribor se obraća potom svojih zaupnikov na gospoda ministra, da blago-voli izdati čimprej »Pravilnik za pomožno osoblje«. Delavstvo se nahaja v zelo tež-tem položaju, vsled česar prosí, da se upo-števa potom delavnice že predložene proti-predloge. Predvsem naj se upošteva pred-log o plačah, ker današnje plače že daleč ne odgovarjajo tej draginji. Delavstvo ape-lira na gospoda ministra, da se skliče an-keto, predno se delavstvo prevede na nov pravilnik in se pokliče na to anketo tudi iz-voljene delavske zaupnike. Maribor, dne 8. aprila 1929.

Zalog. Dne 7. maja je sklicala tukajšnja podružnica sestanek z namenom, da dvig-nemo zavest za organizacijo. Zato smo po-vabili vse željezničarje brez razlike orga-nizacije in mišljenja. Prišlo jih je okrog 40. Prav lepo in po domače sta nam povedala ss. Vuk in Mlinar, kako nujna pot nas vodi v pravo željezniško organizacijo. Žal pa, da onih, ki jih je na naši postaji največ, se jih ne vidi nikdar na tako važnem sestanku. Dozdeva se jim, kakor sami pravijo, da je vsa taka stvar neumnost in da oni že vse dobro vedo. Vse kaže, da se bo naša po-staja kmalu imenovala Jauce in ne pred-mestje Ljubljane Zalog. Večina naših že-ljezničarjev se ne bori zadosti za napredek.

Iz okrožnic.

Prošnje za namestitev.

Štev. 2531-I-29.

Prošnje za namestitev, izstavitev službenih listov, navodila!

Vsem službenim edincam!

Prošnje za namestitev (postavitve, re-gulacije) po zakonu o drž. prom. osoblju so bile predložene doslej večinoma s pomanj-kljivimi podatki in nezadostno opremljene z listinami, kar je njih rešitev po nepotrebnem zavleklo.

Zato je v bodoče upoštevati sledeča na-vodila, katerih pa ni smatrati kot poziv za

predložitev takih prošnji, temveč le za upoštevanje v slučajih, ko bo uslužbenec ob-veščen, da naj predloži zadevno prošnjo.

A.

Prošnja za namestitev naj bo čitljivo spisana, kratka in naj vsebuje le podatke, ki so za namestitev potrebni (glej tudi čl. 15 zakona o drž. prom. osoblju). Za prošnjo naj se vzame cela pola papirja. Prošnjo pod-piše prosilec lastnoročno; neposredno pod njegov podpis pristavi starejšina službene edince svoje pripombe (glej določbe pod B).

Prošnji je priložiti na predpisanih tisko-vinah sledeče listine (v originalu, listini v tujem jeziku je priložiti oblastveno overov-ljen prevod):

1. rojstni, oziroma krstni list,
2. domovnico,
3. poročni list,
4. rojstne, oz. krstne liste otrok,
5. spričevalo o zaposlenosti,
6. npravstveno spričevalo,
7. šolska spričevala,
8. učno spričevalo (pri obrtnikih),
9. vojaško izkaznico (vojniško ispravo),
10. izvid željezniškega zdravnika.

Glede listin se opozarja na sledeče:

Domovnice morajo biti izdane na pred-pisanih tiskovinah z žigom pristojne obćine in po lastniku lastnoročno podpisane.

Domovnicam, ki so izdane na podlagi rešenj o opciji, je priložiti tudi to rešenje.

Po določbah § 53 zakona o državlj-anstvu objavljenega v Služb. listu direk-cije drž. žel. Ljubljana (št. 47-52 iz leta 1928) pridobljeno državljanstvo je treba dokazati v smislu zadnjega odstavka tega paragrafa z »Izkaznico o državljanstvu«.

Iz spričevala o zaposlenosti, ki ga izda pristojna oblast, naj bo razvidna zaposlenost v kronološkem redu od izstopa iz šole da-lje (brez presledkov); n. pr. od - do pri star-ših, od - do pri vojakih, brez posla itd.

Neoporečnost v npravstvenih spričevalih mora biti potrjena od dneva izstopa iz šole do dneva predložitve prošnje za namesti-tev. Npravstvena spričevala samo s klavzulo »izza časa bivanja v tej obćini...« brez navedbe dobe (od - do), za katero se neoporečnost potrjuje, je kot neuporabna zavra-čati.

Predložiti je le spričevala javnih šol, katere je uslužbenec posejal in sicer vselej za najvišji razred, katerega je z uspehom dovršil, odnosno odpustnico, odhodnico, spričevalo o završnem izpitu, o višjem te-čajnem izpitu, o državnih izpitihi.

Vojaške listine prejšnjih avstr.-ogrskih vojaških edince se ne priznavajo. Prosilci naj zahtevajo na podlagi takih listin nove listine.

Zdravniškemu izvidu na tiskovini M. S. 9120-26. (Ponovni pregled) je priložiti vse-le izvid, na podlagi katerega je bil usluž-benec v žel. službo sprejet. Ako tega izvida ni, je priložiti prošnji samo na tiskovini M. S. 9120-26 (Zdravniško poročilo za sprejem).

Zdravniški izvidi morajo biti pisani s črnilom (okrožnica štev. 97-VI-1927).

Izpiske iz matičnih knjig je zavračati.

V vseh listinah se morajo rojstni po-datki, krstno in rodbinsko ime, natančno ujemati z rojstnim ozir. krstnim listom. (Za-kon o osebnih imenih »Službene Novine drž. saobr. ustanova« štev. 6, 1929). Nepra-vilnosti popravi uradno ona oblast, ki je listino izdala. Samovoljno popravljene ali radirane listine so neveljavne in jih je za-vračati.

B.

Prošnja mora biti kolkovana s kolkom za 5 Din, prilože pa s kolkom po 2 Din, ako niso že prej vsaj v toliko kolkovane. Kolek za 20 Din ni potreben. Zdravniški izvidi se ne kolkujejo.

Vse v prošnjah navedene podatke in priložene listine naj starejšina natančno pregleda, morebitne nedostatke in nesoglasja odpravi in šele potem pravilnost po-datkov v prošnji potrdi.

V vsakem slučaju je uslužbenca vestno in nepristransko oceniti, če zasluži, da se namesti.

Končno je vpisati, od kdaj in v kakšnem svojstvu (delavec-dnevničar) se nahaja pro-silec v službi in kakšno službo (kretnik, kurjač, itd.) stalno vrši. Pri prekinjenju službe je navesti vzrok in če se je preki-njenje spregledalo (odlok).

VABILO.

Splošna Delavska Gospodarska zadruga »Željezničarski Dom« r. z. z. o. z. v Ljubljani vabi tem potom vse svoje člane na 8. redni obćni zbor, ki se vrši 23. junija t. l. ob 8. uri.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Blagajniško poročilo.
3. Odobritev bilance za leto 1928.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Razno.

Ker je obćni zbor te delavske inštitu-cije zelo važen, je dolžnost članov zadruga, da se istega polnoštevilno udeležijo.

Načelstvo.

Željezničarji, pozor!

V soboto, dne 18. maja 1929 bo v Ljubljani v Narodnem gledališču ob 8. uri zvečer premijera

tragedije »Greh«.

ki jo je spisal naš so-drug, željezničar Cer-kvenik Anđelo.

Željezničarji, udeležite se te premijere.

Mali družinski dom

z vrtom, novo zidan, se poceni proda v Mariboru. — Naslov pove iz prijaznosti uprava »Ujed. Željezničarja« v Ljubljani, Turjaški trg št. 2.